

V južno-ameriške republiki Ekvador v pokrajini Esmeralda pridelajo na leto samo 5.000 centov, ali ta tobak ima mesto koj za Havanskim. V republiki Kolumbiji raste prilično dober tobak in ga izvažajo zlasti v Bremen in London. Na leto ga pridelajo do 120.000 centov.

V severno-ameriških Zedinjenih državah je najglavnejša pokrajina tobaku Virginija, kjer raste poznati virginijski tobak, ki se upotreblja za cigare, lule in njuhanje. Ta tobak je vrlo močan, in tudi aroma mu je ugoden. Zemlja in podnebje ugajata tu tobaku, no do brota njegova pa je poglavito v vzgoju in pripravi. Tako skrbno ne ravnaajo nikjer s tobakom kakor tu. Od ostalih Zedinjenih držav, kjer tobak sadé, moramo omeniti še Kentucky, Maryland, Ohio in Florido.

(Dalje prihodnjič.)

## Politične stvari.

### Državni zbor.

(Konec.)

Izmed drugih važnih rečeh mi je omenjati, da je bil včeraj brez razprave sprejet načrt zakona, s katerim se dovoljuje vladi, da sme v l. 1891. za vojno in mornarico nabrati 60 389 mož, za deželno brambo pa 10.000 mož.

Ravno tako je bil danes brez ugovora sprejet zakon, s katerim se vravnava nastanitev bosenskih in hercegovinskih vojakov, kadar pridejo v naše dežele k vojaškim vajam.

Posebne važnosti je danes sprejeta postava gledé na pokojnine in miloščine vojaških vdov in sirot. S postavo z dné 27. aprila 1887 bila je pripoznana pokojnina in miloščina vsem vojaškim vdovam in sirotam, katerih možje, oziroma očetje, umró ali pa gredó v pokoj po veljavnosti tega zakona; za vdove in sirote vojakov, ki so bili pred veljavnostjo tega zakona upokojeni, ali pa so že prej umrli, veljale so stare določbe. Toda že pri razpravi gori omenjenega zakona se je v resolucijah vladi priporočalo, naj se ozira tudi na vdove in sirote že prej upokojenih ali umrlih vojakov in vlada je ustregla tej želji, ter letos predložila načrt postave, s katero se priznava pokojnina in miloščina tudi vojaškim vdovam in sirotam, katerih možje, oziroma očetje, so bili upokojeni pred 27. aprilom 1887. Na vdove in sirote vojakov, ki so pred tem dnevom umrli, se pa tudi novi načrt ne ozira. Umevno je toraj, da je pri tem predmetu nastala obširnejša razprava, katero je pričel poslanec Derschatta, ki je sam sin bivšega generala. Rekel je, da je nova postava lepa božičnica za nekatere vojaške vdove in sirote, ob enem pa je obžaloval, da se ne razteguje tudi na one, katerih možje in očetje so umrli, predno je zakon z dne 27. aprila 1887 stopil v veljavo.

Poslanec Popovski je tudi radostno pozdravljal novo postavo, s katero bode pomagano vsaj nekaterim

vdovam in sirotam, in zadovoljni moramo biti, da se je vsaj to doseglo, ker bi se bila Ogrska upirala, ako bi bili še več zahtevali.

Dr. Jaques pa je bil jednakega mnenja, kakor Derschatta, ter je priporočal resolucijo, s katero se vladi naroča, da naj postavodajalnim potom zakon z dne 27. aprila 1887 raztegne tudi na vojaške vdove in sirote, katerih možje in očetje so že prej umrli.

V enakem smislu je govoril dr. Oelz, ki je poudarjal dolžnost, skrbeti za vdove in sirote, katerih možje in očetje so v vojskah kri prelivali za Avstrijo. Pri glasovanju je obveljal nasvetovani zakon brez premembe, ter je bila sprejeta tudi Jaquesova resolucija.

## Naši dopisi.

**Iz Ljubljane.** — Mir ljudem na zemlji! O času rojstva Zveličarjevega ponavlja se vsako leto tudi ta klic z nebes. — Ponavlja se z nebes, ker je svetovni pomen tega nebeškega klica pripoznan zdavnej po vsem svetu in ker se leto za letom prepričavamo, kako daleč je še človeštvo od onega miru, h kateremu vabi nebeški klic. Ni nam treba govoriti, o potrebi tega klica glede avstrijskih narodov, vsaj je vendar več kot 40letno vladanje cesarjevo obrnjeno na dosego miru med njegovimi narodi. Izrekoma pa merijo na to vsi koraki cesarjevi in njegove vlade na dosego tega namena. Češko-nemška poravnava je sedaj nad leto dni na dnevnem redu. In, ako danes še ne moremo trditi: poravnava je dognana, smemo pa vsikakor izrekati prepričanje, da danes že vsak tukajšnji domoljub čuti, da za blagor Avstrije je postal neobhoden. Najbolje pa čutimo resničnost tega izreka mi Slovenci, ker ste naša in češka zgodovina in narodne potrebe teh narodov tako tesno zvezani, da se lahko trdi: Čeh in Slovenec sta glede svojega političnega razvoja, glede svojih teženj jeden narod. In konečno še malo, pa pomenljivo vprašanje! Ali je nam Slovincem mir potreben? Na to vprašanje moremo si pač prihraniti odgovor, ako bi ne imeli družega uzroka, učila bi nas tega mala, pa podučna dogodbica iz letošnjega deželnega zborovanja, ko je bilo na razgovoru vprašanje višje dekliške šole v Ljubljani. Smelo trdimo, da ga ni slovenskega poslanca, kateremu bi ustanovitev višje slovenske dekliške šole ne navdalo srca z radostjo, — prav velika pa je razlika v tem, kako naj bi se sedaj ta namen dosegel in tu opazujemo dve načelni razliki, to je ona glede verskega značaja prihodnje take šole. To razliko stališča more pripuščati samo neomejena fantazija, ker to vprašanje se ne bode rešilo sedaj, tudi ne v 20 letih in najmanj v kranjskem deželnem zboru ali, in to za to ne, ker je to vprašanje za sedaj saj dokončno rešeno, ker v Slovincih vendar danes v nasprotju z vsemi sosedi ne moremo govoriti o brezverski šoli, še menj pa o brezverski odgoji. — Pri temu, umetno znešenem duševnem na-

sprotji, poljubilo se je enemu slovenskemu poslancu, prav po hribovsko udrihati po drugih slovenskih poslancih, v veliko veselje vsih nasprotnikov naših. — Ljudje, ki tako politikujejo na javnem odru, pač kažejo, — za koliko so še — premladi. — Po tej dogodbi sodimo, da nihče več ne bode trdil, da je tudi pri nas Slovincih treba miru!

— Iz deželnega odbora. Kakor znano, je deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju sklenil zgradbo nove bolnice na prostoru zadaj za Bežigradom. Ta prostor pa v onem obsegu, v kakeršnem je bil sedaj, ni zadoštoval in deželni odbor je od posestva g. Mayerja, katero meji na stavbinski prostor, kupil še tri in pol orale sveta za 3800 gld., tako, da bode sedaj mogoče, vsa poslopja primerno razpostaviti. Ostali svet od Mayerjevega posestva kupile so umiljene sestre, kjer bodo zgradile tudi nekaj poslopij.

Deželni odbor se je v seji dné 17. decembra t. l. bavil z vprašanjem, kako je določiti plačila za verski pouk po javnih ljudskih šolah na podlagi zakona z dné 5. decembra 1890. l., dež. zak. št. 22. Dotični sklepi prijavi se bodo deželnemu šolskemu svetu, kateremu pripada končna rešitev tega vprašanja.

V istej seji je bilo skleneno, da se pritrdi razširjenju šol v D. M. v Polji v štirirazrednico, v Predvoru pri Kranji v dvorazrednico, v Dobrempolji v štirirazrednico, v Zagorji na Notranjskem v dvorazrednico, in da se pritrdi ustanovitvi novih šol v Svibnem in na Šenturški gori.

Po § 31 cestnega zakona z dné 28. julija 1889. dež. zak. št. 17, pristaja deželnemu odboru pravica, za vsak cestni skladovni okraj imenovati jednega ali dva odbornika. Poslužujoč se te pravice, imenoval je deželni odbor do sedaj sledeče odbornike, in sicer:

v cestni odbor v Velikih Lašičah, Josipa Grudna, župana iz Vlake in Jurija Šteha, župana v Malivasi;

v cestni odbor v Kočevji: Janeza Miheliča, posestnika v Preski, občine Draga, in Martina Butina, c. kr. poštarja v Banjiloki;

v cestni odbor v Ribnici: Janeza Rusa, župana v Brežah, občine Jurjovica, in Karola Knavsa, župana v Gori;

v cestni odbor v Kranji: Janko Urbančiča, graščaka v Turnu, in Janeza Zaplotnika, posestnika iz Letenc;

v cestni odbor v Trziču, Jožefa Ahačiča, posestnika v Steničnem in Antona Urbanca, posestnika v Zadrugi;

v cestni odbor v Škofjiloki: Janeza Guzela, posestnika v Škofjiloki in Franca Šlibarja, posestnika v Selcah;

v cestni odbor v Logatcu: Jožefa Milavca, posestnika iz Cerknice in Alojzija Pogačnika, župana v Cerknici;

v cestni odbor v Idriji: Karola Svoboda, c. kr. inženirja v Idriji in Andreja Svetličiča, župana v Spodnji Idriji;

v cestni odbor v Ložu: Janeza Pianeki, posestnika iz Kozarš in Jakoba Turka, posestnika iz Ravnega;

v cestni odbor v Postojini: Franca Černača, posestnika v Matenivasi in Pavla Špilarja iz Kalca;

v cestni odbor v Senožečah: Hinko Kavčiča, posestnika na Razdrtem in Matevža Premrova, posestnika v Velikem Ubelskim;

v okrajni cestni odbor v Vipavi: Janeza Tomažiča, posestnika v Sanaboru in Filipa Vertovca, župana v Št. Vidu;

v okrajni cestni odbor v Ilirski Bistrici: Ivana Urbančiča, župana v Trnovem in Jožefa Potepana, posestnika v Dol. Zemonu;

v okrajni cestni odbor v Radovljici: Friderika Homana, trgovca v Radovljici in Janeza Janca, posestnika v Begnjah;

v okrajni cestni odbor v Krajski gori: Antona Šokliča, župana in posestnika v Koroški Beli in Mihajla Rasingerja, posestnika v Podkorenu;

v okrajni cestni odbor v Črnomlju: Janeza Müllerja posestnika in Antona Pavlina, okrožnega zdravnika v Črnomlju.

Deželni odbor je v seji dne 12. decembra t. l. sledečim učencem c. kr. strokovne šole za lesno industrijo podelil ustanove, in sicer: Ivan Grum, Rajko Razpotnik, Karol Teichler, Anton Terpin, Ivan Volc, Antón Černalogar, Viktor Osana, Anton Černe, Anton Rovšek, Hugo Bajuk, Rudolf Nakrst, Izidor Bajuk in Franc Juh, ter sledečim učenkam c. kr. strokovne šole za umetno vezanje in čipkanje: Mariji Kavčič, Roza Koželj, Marija Berlan, Julija Jaklič, Jožefa Repše, Marija Jerše, Frančiška Kos, Ernestina Osvald.

Te ustanove znašajo po 20, 25, 30 in 50 gld.

— Vabilo na XXII. redni občni zbor narodne čitalnice ljubljanske dne 26. decembra (Praznik sv. Štefana) ob 11. uri zjutraj. Vrsta razpravam: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev dveh pregledovalcev računov. 5. Volitev odbora. 6. Posameznosti. K mnogobrojni udeležbi vabi čč. p. n. društvenike odbor.

— † Umrl je tukajšnjemu priljubljenemu vojaškemu poveljniku f. m. l. Fr. Watterku plemenit Hermannshort dne 22. t. m. nadepolni sin, lieutenant v tirolskem lovskem polku, v starosti 22 let, po dolgi mučni bolezni.

— Čitalnica v Šiški ima dne 26. decembra 1890 (praznik sv. Štefana) ob 3. uri popoldne v Čitalnici svoj redni občni zbor z sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor prvomestnika. 2. Poročilo zapisnikarja. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo knjižničarja. 5. Volitev odbora. a) prvomestnika, b) blagajnika, c) 6 odbornikov. 6. Predlogi društvenikov.

— **Železnica Ljubljana** — Kamnik ima sledeči vozni red: Iz Ljubljane odpeljejo se trije vlaki in sicer: ob 7. uri 25 minut zjutraj, 12. uri opoludne in 6. uri 25 minut zvečer. V Ljubljano pridejo tudi trije vlaki in sicer: ob 6. uri 35 minut zjutraj, 11. uri 25 minut dopoludne in 4. uri 15 minut popoludne. Iz Kamnika odpeljejo se trije vlaki in sicer: ob 5. uri 10 minut zjutraj, 10. uri dopoludne in ob 2. uri 50 minut popoludne. V Kamnik pridejo tudi trije vlaki in sicer: ob 8. uri 50 minut zjutraj, 1. uri 25. minut opoludne in ob 7. uri 50 minut zvečer. Vsi ti vlaki prevažajo osebe. Postaje so sledeče: Ljubljana (državni kolodvor), Černuče (postaja), Trzin, Domžale, Jarš-Mengiš, Homc (postaja), Kamnik.

— **Razpisana dela.** Ljubljanski rokodelci nimajo malo povoda pritoževati se zaradi pomajkanja dela. Po zgradbi norišnice na Studencu gradila se je mestna vojašnica, minulo leto velika deželna brambovska vojašnica, potem velika hiša za filharmonično društvo, ravnokar gradi se deželno gledališče in še pred ko so oddana rokodelska dela brambovske vojašnice in še ni pozabljeno delo za mestni vodovod, razpisava se na novo zgradba velike deželne bolnice, tako da v tem samem že vidimo kako resnični so pregovori v zlatem delu, ki se pripisava rokodelstvu.

— **Skladbe Avgusta Armina Leban, III. zvezek,** je ravnokar njegov brat Janko Leban na svetlo dal. Zvezek obsega 6 pesem za mešani zbor, moški četorspev in soli. Ker je vže več let preteklo, od kar so prve dva zvezka izšla, bode gotovo ta zvezek marsikaterim dobro došel, posebno našim vrlim Vipavcem z „Venec vipavskih narodnih pesmij.“ Cena 40 kr. po pošti 45 kr. Naročila prejme Janko Leban, učitelj v Avber-u P. Sežana.

— **Trgovska in obrtniška zbornica** je v včerajšnji seji podelila ustanove naslednjim učencem in učenkam c. kr. strokovnih šol za lesni obrt in umetno vezenje: Josipu Marguču, Franu Presterlu, Karolu Stariju, Franu Cibru, Karolu Černetu, Jos. Črnivcu, Alojziju Repiču, Franu Pretnarju, Josipu Kankelju, Jerneju Habiju, Antonu Kosmaču, Josipu Perku, Emiliji Kmet in Antoniji Dragar. — Dalje je zbornica podelila povodom praznovanja štiridesetletnice Njegovega Veličanstva cesarja Frana Josipa I. ustanove po 25 gld. naslednjim onemoglim obrtnikom: Antonu Knobleharju, Antonu Sigmundu, K. Pogačniku, Gregoriju Kobilici, Pavlu Jazbecu, Ivanu Bilcu, Ludoviku Glihi in Ivanu Rothu. — Zbornica je pritrčila odsekovemu poročilu, da se nasvetuje maksimalna tarifa za prodajo govejega mesa v občinah Tržiči in Črnomlji, izrekla se za dva nova semnja v Šmartinu pri Litiji in nasvetovala trgovinske prisednike pri c. kr. okrožnem sodišči v Novem Mestu. Tudi je sklenila, obrniti se do vis. ministerstva, da se razglasi zakon o omejitvi lastninske pravice v korist onim, kateri hoté rabiti električno moč; dalje, da se uvedo obligatorično trgovska raz-

sodišča, odpravijo neprilichnost zakona z dne 9. marca 1889. l. o pristojbinskih polajšavah, kadar se kak novčni dolg preobrne, in naposled, da se izdá zakon za stavbinske obrte. Ker je bil predsednik g. dr. Poklukar vsled bolezni zadržan predsedovati, je predsedoval g. podpredsednik Perdan.

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

**Z Dunaja.** — Dolenje-avstrijski deželni zbor še ni pretrgal svojega zborovanja.

Dunajski župan z deputacijo tamošnjega mestnega odbora podal se je k cesarju, da mu izreko zahvalo dunajskega mesta za potrjenje zakonov zavolj združenja predkrajev z Dunajam. Odgovor cesarjev bil je tak, da se je deputacija z novega prepričala, kako gorško cesar podpira to imenitno vprašanje.

**S Požuna.** — Dne 30. t. m. ob 9. uri zjutraj pride cesar le sem, da bode navzoč pri odtvorjenji novega železnega mostu čez Donavo. Znano je, da je bil dosedaj tukaj en sam most in ta na čolneh čez Donavo. Nadvojvoda Friderik, ki bo tudi navzoč, sprejel bo cesarja pri slovesnosti.

**Nemška.** — Zavoljo zasedanja srednje afriških kolonij, nastaja neko nasprotje med nemškim komisarjam Wismanam in pa v imenu angleške delujočem Emin Paša.

**Rim.** — Umeje se samo ob sebi, da opazujejo vaticanski krogi z vso pozornostjo sedanje gibanje na Irskem, katero jih je že od nekedaj močno zanimalo. Rimski dopisnik piše „Pol. Corr.“ o tem mej drugim to-le: Vaticanski krogi, kakor tudi angleški, irski in američanski v Rimu bivajoči duhovniki obsojajo Parnella in njegovo postopanje, s katerim je irskemu vprašanju mnogo skodoval. Neki američanski prelat, ki zavzema jako vplivno mesto, pravi: „Zmaga irske stvari je za jeden človeški rod pomaknena dalje v prihodnost“.

**Irsko.** — Na zelenem otoku razgraja zdaj ljut boj med Parnellovci in njihovimi nasprotniki. Posebno, ko sta došla Mac Carthy in Sexton v Cork, v volilni okraj Parnellov, — pokazala je Parnellova stranka svojo slepo besnost. — Na kolodvoru, kjer so pričakovali duhovniki Mac Carthyja, napali so Parnellovci duhovnike s psovkami in palicami ter so Carthyja na vse mogoče načine zasramovali. Da se mu ni pripetilo kaj hujšega, skrbela je mnogoštevilna policija.

## Zitna cena

v Ljubljani 18. decembra 1890.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold — kr. turšice 5 gold. 04 kr. — soršice 4 gld. 39 kr. — rži 4 gold. 87 kr. — ječmena 4 gold. 24 kr. — ovsa 2 gold. 76 kr. — ajde 4 gold. 87 kr. — Krompir 2 gold. 32 kr. 100 kilogramov.